

5. Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a învățării. În: Revista Didactica, Nr. 2, 2008.
<https://www.creeaza.com/didactica/didactica-pedagogie/TRANSDISCIPLINARITATEA-O-NOUA-417.php> (vizitat 17.03.2021).

ELEONORA ROMANESCU – „BARD” AL NEMURIRII NEAMULUI. IN MEMORIAM

ELEONORA ROMANESCU – "BARD" OF OUR NATION'S IMMORTALITY. IN MEMORIAM

Ana Gobjila, lector universitar, UPS „Ion Creangă”

Ana Gobjila, university lecturer, „I. Creangă” SPU

<https://orcid.org/0000-0002-6132-5568>

CZU 75(478)

Abstract

Eleonora Romanescu, a personality placed on the pedestal of those who have left a mark on the history of our country and far beyond. A faithful "singer" of the beauty of Bessarabian landscapes, which occupy the main place in her creation. This painter is a real poet of chromatics. She was an outstanding artist and a connoisseur of Bessarabian traditions, as well as an exceptional performer of romances and old Romanian songs. Our emerald hills and picturesque villages, primeval forest edges, besides a series of rural architectures and churches, appear on Eleonora Romanescu's canvases. This is how the love for the homeland, for Moldova, for its people, lives in the soul of this great artist. After contemplating her masterpieces, one can easily realize that although the content of the paintings has its roots in reality, it has got a universe in itself, by transfiguration according to the sensitivity and originality of the painter.

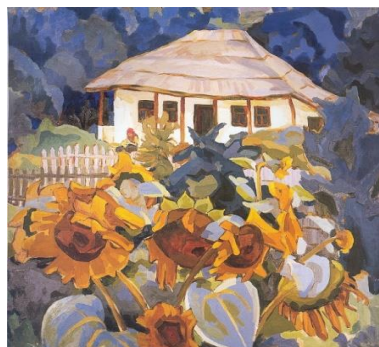
Eleonora Romanescu's descendants inherited a valuable lesson of dedication through creation, a lesson of love for nature and the people of this land.

Key-words: painter, landscape, color, feeling.

Eleonora Romanescu, un nume sonor auzului, hărăzit pentru a fi bine cunoscut meleagurilor noastre și nu numai. O personalitate care, pe bună dreptate, este plasată pe pedestalul celor ce au lăsat o urmă în istoria țării. Este o valoare în istoria artei basarabene, cea mai bună pictoriță a peisajului panoramic, el ocupând locul principal în creația sa, creații de un stil inconfundabil. O fidelă „cântăreață” a frumuseții meleagului basarabean. O mare artistă și cunoscătoare a tradițiilor, o excepțională interpretă a romanțelor, liedurilor și vechilor cântări românești.

Epitete, epitet, epitete... și toate i s-ar putea atribui!

Biografia Eleonorei Romanescu începe în anul 1926, la 26 aprilie. Se naște într-o familie unde Cultura era la ea acasă, unde tradițiile erau păstrate cu sfințenie, unde cântecul era leagăn sufletului. După absolvirea școlii primare din sat, își continue studiile la gimnaziul de fete din Chișinău (1937-1940). Apoi la liceul „Reuniunea fetelor rămâne” (1941-1944). Din cauza războiului face o Întrerupere după care revine la studii la școala de arte „Ilia Repin” din Chișinău, actualul Colegiu de Arte „Al. Plămădeală” Din 1953 activează ca profesoară la Școala

Pedagogică din Soroca apoi în perioada 1959-1957 frecventează cursurile de restaurare (pictură) în cadrul Atelierelor Centrale de Stat „I. Grabari” de la Moscova, Rusia.

Eleonora Romanescu este angajată ca pictor-restaurator la Muzeul de Artă din Chișinău. Principalele lucrări restaute de autoare sunt multiplele icoane de la Mănăstirea Răciula, icoane care au fost salvate ca prin minune de restricțiile vremurilor. În anii 1991-1992 restaurează iconostasul Capelei Seminarului Teologic din cadrul Universității de Stat din Republica Moldova. Tot Eleonora Romanescu a pictat și iconostasul de la Biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Chișinău.

Un dar aparte a fost rolul de profesor al liceului republican de arte din Chișinău (1969-82). Educată însăși în școli de prestigiu din țară apoi la Moscova, insista mereu să cultive în sufletele și conștiința noastră (or printre discipolii D-ei mă aflu și eu), în primul rând, simțul patriotismului și respectului de neam și pământ pe care ne-am născut. Apoi a sădit în inimi acel grăunte al frumosului, a implantat în noi simțul culturii, al culorii și a tot ce e bun și valoros. A adus un prinos de culoare vieții trăind sub deviza: „*zilele fără culorile vieții sunt o eternitate nefericită*”.

Urma să treacă niște ani până a debuta la o expoziție de arta. S-a întâmplat în 1960 cu tabloul „Șezătoarea”. Startul a fost de bun augur, nelipsită fiind de la toate expozițiile, taberele de creație și simpozioane de arta naționale și internaționale. În 1958 devine membru al UAP. În 1976 i se conferă titlul Maestru în Artă al Republicii Moldova, iar în 1982 i se acordă Premiul de Stat pentru ciclul „Meleag natal”. În 1986 i se conferă titlul de Artist al Poporului din Republica Moldova, iar în 1996 – Ordinul Republicii. Artista plastică Eleonora Romanescu s-a afirmat demn în mediul artistic basarabean, a avut norocul să fie recunoscută și apreciată la justa sa valoare încă fiind în viață. În anul 2013, pentru realizări în cultură și artă pictoriței Eleonora Romanescu i-a fost acordat Premiul Național al R. Moldova.

Creațiile artistei le putem regăsi și admira în Muzeul Național de artă al Moldovei, în muzeele de artă din România, Rusia, Ucraina, Tadjikistan precum și în colecții particulare.

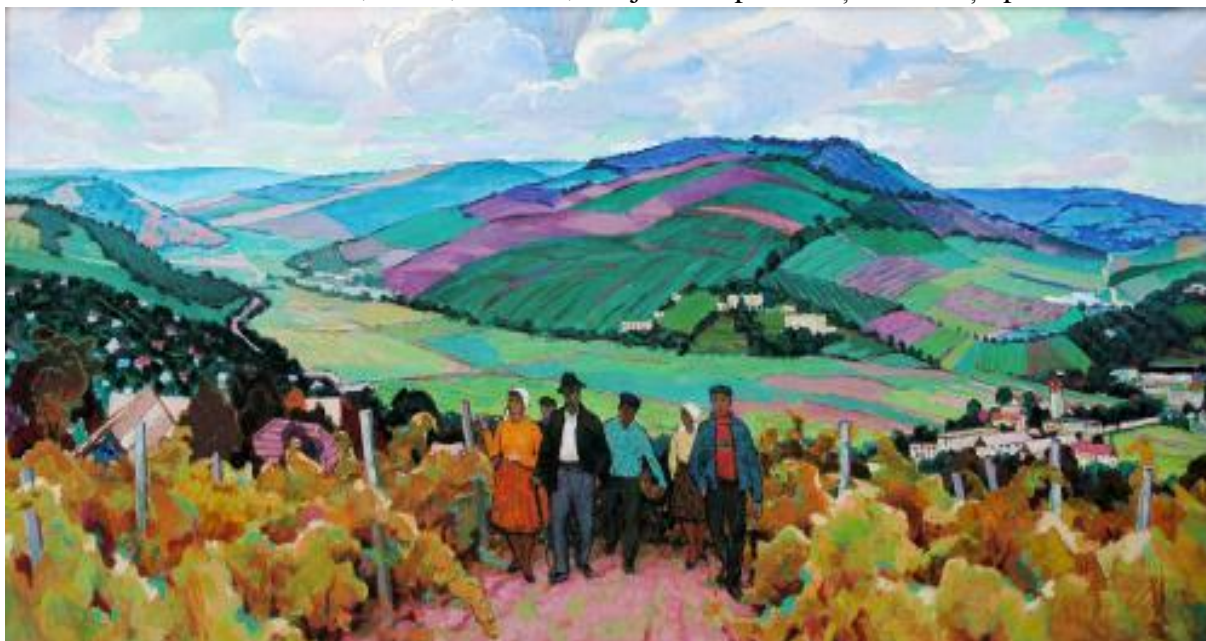

Fig.1 „Stăpânii pământului natal”

Natura mereu s-a încăpățânat să demonstreze că tot ce avem nevoie pentru ca sufletul și mintea să fie liniștite și împăcate se găsește în sânul ei. Acest adevăr pictorița la înțeles de timpuriu. Născută într-o casă plasată pe un deal, chiar sub aripa codrilor din satul Leușeni, județul Orhei, a pătruns în tainele naturii, iar ele o bucurau ca un copil. Artista a trăit în conformitate cu natura. Desigur, frumusețea naturii este egalată numai de frumusețea sufletului. Avea dreptate N. Karamzin care spunea că „Numai în liniștea vieții de la țară, numai în sânul Naturii, poate un suflet sensibil să se bucure de toată plenitudinea iubirii și a duiosiei”. Artista a știut să privească natura, să o iubească, să o găsească frumoasă pretutindeni și în orice ipostază de timp, a știut să se bucure de frumusețea ei și să transmită în pânzele sale bucuria de a trăi. A fost un scop al vieții de a potrivi bătăile inimii cu ritmul universului, de a se potrivi cu natura și de a lăsa, drept moștenire urmașilor, zbulciumul și freamătul sufletului expus pe pânză.

Pictura E. Romanescu este plină de spirit, de autenticitate, de căldură, de soare, de culoare, de frumusețe, de esență, de energie, de intensitate, de viață. Un amalgam de stări ce trezește admirația spectatorului, influențează imaginația, provoacă stări de mândrie și regrete. Regrete că se pierde frumusețea satului de cândva, a satului ce trăia după legile naturii, hrănit de un aer pur (fig.1 „Stăpânii pământului natal”). Efectele pe care le obține autoarea în pânzele sale, înlănțuind trecutul și prezentul, realul și fantasticul, au ceva din atmosfera misterioasă a locurilor prezentate. Tablourile, excepțional de valoros realizate, sunt de o ireală consistență. Ele au o anumită atmosferă care odihnesc sufletul.

Fig..2 „Toamna târzie”

Pe pânzele Eleonorei Romanescu apar dealurile noastre, satele cu pomii lor, marginile de codru, seria de arhitecturi rurale, bisericile. Astfel trăiește în sufletul acestei mari artiste dragostea de baștină, de Moldova, de oamenii acestui ținut. Artista a pictat într-un mod specific, tablourile par a fi privite de la înălțimea unui zbor de pasăre.

Să admirăm tabloul „Toamna târzie” (fig.2). Câtă lumină și câtă culoare! Bucuria naturii din pânzele autoarei cuprinde toată suflarea omenească. Pictorița este un autentic poet al cromaticii. Orice peisaj are o cheie care se deschide cu o trăire. Calmul naturii este atât de dens iar liniștea naturii atât de profundă, încât îți poți auzi pulsul inimii. Câmpia din fața noastră nu are un capăt, jocul de culori surprins de pictor a înghițit totul în jur, a ajuns până la linia orizontului și pare să pună stăpânire asupra cerului. După un moment de contemplare realizăm că pictura își are rădăcinile în realitate însă mimează un univers în sine stătător, prin transfigurare potrivit sensibilității și originalității pictorului.

Culorile care ne învăluie devin sentimente, iar albul pictează în noi fericirea. Atâta timp cât pe pânză există și puțin alb orice culoare pare mai plină, mai frumoasă și mai caldă. Când privești mai profund meleagurile pline de culoare gândurile bune coboară peste tine ca o renaștere a sufletului. Să lăsăm mintea să alerge și sufletul să viseze, să vibreze!

F.3 „Peisaj la Leușeni”

Se pare că anotimpul preferat al artistei era toamna. În pânzele Eleonorei Romanescu culorile toamnei au un aspect aparte, pădurea pare poleită cu aur ca o regină mândră în culoare, iar toamna pare o zână bună a belșugului, a bucuriei, a fericirii (fig.3). Frunzișul des al copacilor, colorat în auriu, reflectă o culoare gălbuie asemănătoare unor flăcări, astfel încât copacii par niște lumânări aprinse care treptat se sting în nemurire pentru a da loc altui frunziș, altei vieți. Din când în când, apar dâre lungi brăzdate pe ogor ce dau impresia că dacă mergi pe aceste urme, vei ajunge să atingi norii, pufoși, care au acoperit cerul. Copacii se resimt de pe urma greutateii frunzișului care-i apasă pe umeri.

Privind pentru mai multe clipe acest tablou simți cum te scufunzi în natură cu toată ființa. Auzi cum șoptesc și freamătă gândurile, se trezește amintirea. Dacă știi să privești, să asculți, tabloul îți vorbește despre frumusețea naturii și despre istoria încărcată a locurilor. Structura acestui tablou, așezarea în pagini a elementelor și combinarea culorilor face ca pictura să devină de o mare valoare iar gândul te duce la adevărul că tabloul este realizat de un mare pictor. Tablourile Eleonorei Romanescu te trimit cu gândul la pictura românească de epocă.

Fig.4. „De pe culmile înalte”

Aceleași dealuri, aceleași ogoare, aceleași vii regăsim, sar părea, în toate peisajele realizate de autoare. Dar cât de diferite ca cromatică, ca compoziție, ca stare de anotimp!

În tabloul „De pe culmile înalte”(fig.4) resimțim trezirea din hibernare a naturii. Copacii deja înfloriți sunt dornici de reînviere dar recele aerului încă domină peste lanuri. Această stare se datorează jocului de nuanțe de albastru-verzui și al movului spre roz. Asemenea peisaje sunt o excepție în coloritul artei naționale.

Un alt tablou este „Turnul vânturilor” (fig.5). Nenumărați pictori au immortalizat frumusețea acestui turn ! Și totuși, tabloul Eleonorei Romanescu este inconfundabil. Maniera stilistică de interpretare a tabloului, ușor stilizat, un pic chiar decorativ, coloritul bine armonizat, dau acel suflu de autenticitate. Copacii și gardurile de piatră înșirate într-o ordine perfectă, par a fi șiraguri de mărgele ce înfășoară elegant dealul. Norii pe cer joacă o horă în două părți. Coloritul, și el este bine gândit, simbolic plasat. Partea de jos a tabloului este în culori de roșu ce simbolizează etapa tinereții cu ritmurile ei fierbinți. Cu cât urcăm mai sus culorile devin mai complicate, dar oarecum mai palide, asemeni vârstei a treia. Încununează vârful în culori albastre-gri-violete întunecate, culori a înțelepciunii mature. Iar clopotnița din deal este un apogeu, o încununare a vieții. Si doar cerul e plin de nuanțe de lumină.

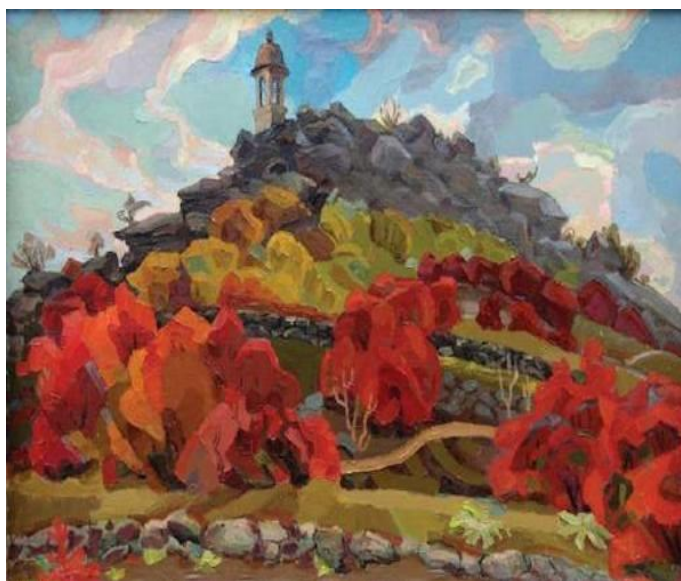

Fig.5. „ Turnul vânturilor. Stroeneț”

Aceasta a fost, este și va rămâne Eleonora Romanescă, un „bard” al cântării plaiului cu ajutorul paletii de culori, un simbol al iubirii de neam, al înțelepciunii transcrise cu pensula, o artistă consacrată în totalitate creației.

Cele expuse sunt doar crâmpeli din creația sa. Or autoarea s-a remarcat și prin compozițiile figurative, și prin autoportretele și portretele celor apropiați, a bătrânilor pe chipul cărora citim istoria trăirilor de o viață. Despre pictorița Eleonora Romanescu, Anatol Ciocanu spunea: „Pictorița Eleonora Romanescu a cules culorile cu oglinzile ochilor, cu bățile inimii, cu dragostea tainică pentru ele, care o poartă mereu în suflet și ne-a făcut-o un al nostru, al tuturor și nu numai al nostru, ci și al celor în lume. Astfel pânzele pictoriței călătoresc pe meridianele planetei, purtând ca niște oglinzi multicolore, sufletul Moldovei, de ieri, de azi și de mâine.”

E. Romanescu confirmă o realitate precum că ADN românesc este foarte puternic. Pictorița a trăit o viață lungă, în concepția zilelor de azi, o viață lucidă, o viață încărcată de spirit, de trudă și dăruire. A fost mult prea modestă și cu bun simț .A oferit o lecție de viață și o mare lecție de dăruire prin creație, o lecție de dragoste de baștină, de oamenii acestui ținut. S-a remarcat prin atitudinea deosebită față de satul natal or, puțini sunt cei ce își dăruiesc lucrările celor de la baștină. Gimnaziul din satul de baștină, Leușeni, poartă numele Eleonorei Romanescu. Aici, plasticiana a organizat o Sală de expoziții permanentă și a donat școlii 44 de lucrări din colecția personală.

Sufletul neobosit s-a ridicat spre înalțuri la vârsta de 93 de ani. Iar spiritul ei rămâne aici, pe pământ, în inimile noastre dar, mai cu seamă, în opere sale inconfundabile.

BIBLIOGRAFIE

1. BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA. *Eleonora Romanescu: Biobibliografie*. Alcăt. Svetlana Miron. ISBN 978-9975-4493-7-3
2. https://eleonoraromanescu.com/?page_id=811&lang=ro